

REKRYTERINGEN OCH UTBILDNINGEN AV GRÄNS- OCH SJÖBEVAKARE

Gränsbevakningsväsendet underlyder inrikesministeriet. Det består förutom Staben för gränsbevakningsväsendet av fyra gränsbevakningssektioner, som är Lapplands, Kajanalands, Norra Karelen och Sydöstra Finlands gränsbevakningssektioner och av tre sjöbevakningssektioner, som är Bottenvikens, Skärgårdshavets och Finska Vikens sjöbevakningssektion. Varje gräns- och sjöbevakningssektion är uppdelad i flera gräns- eller sjöbevakningsdistrikt. Vidare hör till Gränsbevakningsväsendet Gräns- och sjöbevakningsskolan och Bevakningsflygdivisionen. Gränsbevakningsväsendet leds av chefen för Gränsbevakningsväsendet.

Gränsbevakningsväsendets budget för år 2003 är 189 miljoner euro. Antalet anställda vid Gränsbevakningsväsendet i slutet av år 2002 var 3 125, av vilka 1 767 gräns- och sjöbevakare. För gränsbevakningsväsendets huvuduppgifter, gränsövervakning och gränskontroller, används över 90 procent av den totala arbetsinsatsen inom väsendet.

Gränsbevakningsväsendet har i begränsad omfattning utfört gränskontroller under hela sin existens. Att gränsövervakningen och gränskontrollerna utförs av samma personal har också varit det naturliga och bästa alternativet, i det tyngdpunkten klart har legat vid gränsövervakningen. När antalet gränskontroller ökar, kraven på gränskontrollerna blir strängare och den personal som i huvudsak utför gränskontroller blir fler, har inom statens revisionsverk väckts frågan, hur ändamålsenligt det nuvarande systemet är, och hur gräns- och sjöbevakarna för närvarande rekryteras och utbildas. Den viktigaste frågan vid revisionen var, huruvida det är ekonomiskt sett ändamålsenligt att rekrytera och utbilda en del av personalen endast för gränskontrolluppgifter.

Gränsövervakningen och gränskontrollerna utförs av gräns- och sjöbevakare. De får sin grundutbildning vid Gräns- och sjöbevakningsskolan. Under grundutbildningen får gräns- och sjöbevakarna utbildning både i gränsövervakning och utförande av gränskontroller. En förutsättning för att antas till grundutbildningen är bl.a. avlagd reservunderofficersutbildning under värnplikt eller frivillig militärtjänst för kvinnor, samt vissa fysiska och psykiska krav.

Största delen av gräns- och sjöbevakarna är specialiserade på att utföra närmast gränsövervaknings- eller gränskontrolluppgifter, varvid genom specialisering i arbetet har kunnat uppnås en god sakkunskap och yrkeskunnighet på båda delområdena.

På basis av revisionen bör det också anses vara riktigt, att åt alla gräns- och sjöbevakare under grundutbildningen ges kunskaper och färdigheter i både gränskontroll- och gränsövervakningsuppgifter.

Revisionsverket har på basis av revisionen avgett följande rekommendationer:

För det första borde Gränsbevakningsväsendet överväga, huruvida det vore ändamålsenligt att inrätta och rekrytera en personalgrupp som enbart specialiserar sig på gränskontrolluppgifter, och ge den utbildning endast för denna uppgift.

För det andra borde Gränsbevakningsväsendet klargöra, huruvida för gränskontrolluppgifter kunde anställas personal som inte har genomfört värnplikt eller frivillig militärtjänst för kvinnor.

För det tredje borde Gränsbevakningsväsendet även överväga, huruvida det vore motiverat att delvis differentiera gräns- och sjöbevakarnas grundutbildning så att den bättre svarar mot deras kommande arbetsuppgifter.